

Gęstsza sieć rowerowa

Powstaje 41 projektów tras dla cyklistów. Gdzie będą realizowane?

Ścieżki wzdłuż ul. Solnej w Poznaniu oraz z Jankowic do Rumianka (gmina Tarnowo Podgórne).

Miesiąc temu pisaliśmy o ogromnych inwestycjach w budowę ścieżek rowerowych z puli ogólnej FEW. To jeszcze nie koniec dobrych informacji dla cyklistów. Sieć takich ścieżek w Wielkopolsce powiększy się o następne zadania. W pięciu ZIT-ach wybrano bowiem 41 podobnych projektów. Kosztować będą 236 mln zł, a większość z tych środków zabezpieczą fundusze europejskie.

Które samorzady są na liście szczęśliwców?

Najwięcej, bo 15 projektów, będzie realizowanych na północy Wielkopolski. Nowe trasy utworzą samorzady ze Złotowa, z Trzcianki, Krajenki, Chodzieży, Piły, Szydłowa, Kaczor i Wysokiej. Także gnieźnieński ZIT stawia na ścieżki. Nowych inwestycji można spodziewać się w gminach: Kłecko, Czarniejewo, Mielleszyn, Kiszkowo, Witkowo, Niechanowo, Łubowo. Stawkę uzupełnia powiat gnieźnieński. Łącznie będzie to 12 projektów.

Zdecydowanie największe dofinansowanie (około 15,5 mln zł) zdobyła gmina Brudzew. W partnerstwie z miastem i gminą Turek wybuduje ścieżki rowerowe na odcinku Kościelec – Turek – Kalisz. To jeden z kluczowych elementów strategii ZIT kolsko-tureckiego obszaru funkcjonalnego. Łącznie powstaną ponad 10 km tras rowerowych.

– Dzięki unijnemu wsparciu i współpracy samorządów udało się zrealizować inwestycje, któ-

ra będzie miała realny wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców – mówi marszałek Marek Woźniak. – Promujemy w ten sposób zdrowy styl życia i ekologiczne formy przemieszczania się. Takie inicjatywy z pewnością zachęcą mieszkańców do częstszego korzystania z rowerów – dodaje. Listę z tego obszaru dopełnia projekt gminy miejskiej Turek.

Także koniński ZIT stawia na ścieżki. Realizacji ośmiu inicjatyw podejmuje się samorzady ze: Skulska, Starego Miasta, Ślesina, Sompolna i Kleczewa. Aż trzy zrealizuje powiat koniński.

Stawkę dopełnia rozstrzygnięcie z leszczyńskiej puli ZIT. Wybrano jedno zadanie. Leszno swoją dotację UE przeznaczy na drugi etap projektu wspierającego mobilność miejską.

Pozostałe ZIT-y (poznański i aglomeracja kaliskoostrowska) także inwestują w ścieżki. Konkursy FEW zostały tam szybciej rozstrzygnięte. Doczekaliśmy się już pierwszych efektów, co wiadać na załączonych powyżej zdjęciach. MARK

Most i nowy asfalt

Przebudowano skrzyżowanie i most na DW 197.

Zakończyła się jedna z ważniejszych inwestycji drogowych w powiecie gnieźnieńskim. Zmienił się przebieg drogi wojewódzkiej nr 197 z Pawłowa Skockiego do Kiszkowa.

Przebudowano dotychczasowe niebezpieczne, czterowłotowe skrzyżowanie DW 197. Od strony Kiszkowa przebudowano na dwa skrzyżowania trzywłotowe, jedno drogi wojewódzkiej i powiatowej (z łagodniejszym łukiem) oraz drugie oddalone (drogi powiatowej z gminną). W ten sposób złagodzone łuki łączą wspomniane trasy oraz położono prawie pół kilometra nowego asfaltu.

Przedsięwzięcie zrealizowano kompleksowo. Rozebrano „stary most” nad rzeką Mała Wełna, którego konstrukcja była w złym stanie technicznym. W jego miejsce powstała nowa przeprawa, a wraz z nią nowoczesna ścieżka pieszo-

-rowerowa. Wsparcie unijne na przebudowę DW 197 wyniosło prawie 9,4 mln zł, a uroczyste podsumowanie całego projektu (z udziałem wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka) odbyło się 1 kwietnia w Kiszkowie.

Dodajmy, że to jedna z kilkunastu inwestycji unijnych realizowanych przez poznański WZDW na drogach wojewódzkich. Wkrótce zostanie oddany do użytku most w Ślesinie. 350-metrowy odcinek jezdni ze ścieżką rowerową ma zostać udogodniony mieszkańcom jeszcze w drugim kwartale tego roku. Kończą się także prace związane z rozbudową DW 194 na odcinku Poznań – węzeł S5 Gniezno Południe w miejscowości Ligowiec wraz z nowym wiaduktem kolejowym.

Z kolei w przyszłym roku ma zakończyć się rozbudowa DW nr 190 w powiecie wągrowieckim, obejmująca odcinek o długości 11 km. Zakończono już ponad połowę prac. MARK

Kultura w nowoczesnym wydaniu

Awatary, sztuczna inteligencja czy infokioski. Interaktywny wymiar kultury staje się faktem. Jak w nowej rzeczywistości odnajdują się wielkopolskie instytucje kultury?

Wysokiej klasy technologie wkroczą do muzeum historii przemysłu w Opatówku. Jedną z takich atrakcji będą hologramy: Aleksandry i Józefa Zajączków, które będą witaly gości, a także fabrykanta Fiedlera w gabinecie. Powstaną też makiety dostosowane dla osób niewidomych, plansze informacyjne, stoły multimedialne. Muzeum otworzy się na wszystkie nowości techniczne, także za sprawą unijnej dotacji w wysokości ponad 2,2 mln zł.

W podobnym kierunku planuje rozwijać się także Dom Zamełki w Koninie. Wyremontowany za pieniądze unijne w poprzedniej per-

Wizualizacja Domu Zamełki z nowym wyposażeniem.

spektywie najstarszy budynek w mieście czeka teraz na wyposażenie. Miasto pozyskało na ten cel również dotację z FEW.

Powstanie m.in. Multimedialne Podziemie Dziedzictwa, Inkubator Aktywności Kulturalnej, Centrum Informacji Turystycznej (przeniesione z ul. Dworcowej). W podziemiach czekać będzie sześć wyjątkowych stref (z interaktywnymi instalacja-

mi, symulatorem łazika planetarnego oraz awatarami opartymi na sztucznej inteligencji), poświęconych wybitnym postaciom związanym z Koninem.

Do Gminnej izby pamięci w Starym Mieście już trafiają pierwsze eksponaty – listy, zdjęcia, a nawet unikalne pamiątki z obozu Ravensbrück. Owszem, staną tu gabloty, które posłużą do ich wyeksponowania. „Ale to nie będzie

jednak izba muzealna w starym stylu, a raczej połączenie historii z multimediami” – mówi jej twórcy.

Staną tu infokioski, planowana jest szeroka digitalizacja zbiorów z wykorzystaniem skanera, powstanie też atrakcyjny wizualnie film.

Te projekty powstają przy udziale mieszkańców. Ludzie dzielą się swoimi pamiątkami i wspomnieniami. Podpowiadają, do kogo i gdzie warto dotrzeć. Wszystko po to, aby nie pozwolić różnym ciekawym przedmiotom odejść w zapomnienie, ale pokazać je następnym pokoleniom.

***

Przypomnijmy, że wysokiej klasy sprzęt multimedialny i sceniczny trafi także do modernizowanego Teatru Animacji w Poznaniu czy Regionalnego Centrum Kultury w Pile, o czym pisaliśmy w poprzednim wydaniu „Monitora”. MARK

Różne wymiary równości

Kiedy płęć przestanie być przeszkodą? Odpowiedzi szukamy w najnowszym e-magazynie „Nasz Region”.

Pół wieku – tyle, przy obecnym tempie zmian, potrzebujemy w państwach UE do osiągnięcia pełnej równości płci. O tym, dlaczego mimo postępu równościowego wciąż napotykałyśmy poważne przeszkody oraz o Modelu Równości Płci rozmawiamy z dr Natalią Marciniak-Madejską – socjolożką, edukatorką, działaczką społeczną.

Piszemy również o nowej strategii Komisji Europejskiej na rzecz równouprawnienia

płci i pokazujemy, jak równość powinna wyglądać w praktyce. Przykładem jest unijny projekt Fundacji „Ukryte Marzenia”, który wspiera kobiety w powrocie do zawodowych obowiązków.

O tym, że równość dotyczy też mężczyzn, przeczytać można w reportażu „Zaczęli od kursu. Dziś niższa pomoc innym”. Tym razem odwiedziliśmy w Kępnie pana Łukasza i panią Izabelę.

Zeskanuj kod QR i ciesz się sprawdzonymi informacjami o funduszach europejskich w regionie. MARK

Będzie koncertowo i bardziej zielono

Co planuje zrealizować Leszno za 68 mln zł wsparcia z funduszy europejskich?

Miasto od lat konsekwentnie inwestuje w swoje dziedzictwo. Przypomnijmy, że w ubiegłych latach zrewitalizowano bibliotekę przy Placu Metziga, odnowiono też ratusz. Teraz czas na jeszcze bardziej spektakularne inwestycje, także z udziałem środków unijnych.

– To nie tylko inwestycja w kulturę, ale też w przestrzeń miejską – podkreślił marszałek Marek Woźniak po przyznaniu dotacji. Kolejnym etapem prac będzie budowa w samym sercu miasta nowoczesnej sali widowiskowej. To największa inwestycja w kulturę w historii Leszna.

Budynki dawnej siedziby biblioteki, a wcześniej Hotelu Polskiego oraz siedziby Miejskiego Ośrodka Kultury (mieszcząc się przy ul. B. Chrobrego i ul. Zielonej) zostaną przebudowane. Dotychczasowa sala widowiskowa zostanie wyburzona. W jej miejscu powstanie nowa, która pomieści do 600 widzów.

FOT. J. ARCHIMONIAK, BENEFICENTA

Leszno będzie miało nową salę widowiskową i jeszcze piękniejszy rynek.

Nowa infrastruktura pozwoli na organizację różnorodnych wydarzeń kulturalnych: od spektakli teatralnych po koncerty, wystawy i warsztaty. Wewnątrz mieścić się będzie m.in. przestronne foyer, sale prób czy sale warsztatowe. Nowe przestrzenie zostaną dostosowane do potrzeb różnych grup społecznych, w tym seniorów. Dofinansowanie z UE to 48 mln zł.

Leszno jest stawiane za wzór modelowych rewitalizacji w Polsce. Ten proces będzie kontynuowany. Za 20 mln zł dotacji będzie realizowany kolejny etap odnowy. Prace obejmą m.in. miejski rynek, który stanie się nowoczesny, bardziej zielony i dostępny dla osób z niepełnosprawnościami. Zmodernizowana zostanie też willa przy ul. 17 Stycznia, w której niedługo mieściło się przedszkole. Po gruntownym remoncie stanie się ona siedzibą organizacji pozarządowych i klubu seniora.

MARK

Z podwójnym zastosowaniem

Poznałliśmy szczegóły dotyczące tego, na co wydamy prawie 208 mln euro.

Komisja Europejska zatwierdziła zmiany w programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski. Oznaczają one wprowadzenie dwóch nowych priorytetów inwestycyjnych. Dyskutowano o nich podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego FEW, które odbyło się 31 marca w Poznaniu – mówi wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

To historyczna zmiana we wdrażaniu programów regionalnych. Pierwszy raz pojawiają się wydatki w formie dotacji na szeroko rozumiane bezpieczeństwo. Obejmują one infrastrukturę, cyberbezpieczeństwo i technologie służące rozwojowi gotowości cywilnej w przypadku działań wojennych, kryzysów i stanu zagrożenia.

Te działania rozpisano w dwóch nowych priorytetach FEW. Pierwszy jest związany ze „zwiększeniem zdolności technologicznych i przemysłowych w celu wspierania obronności Wielkopolski”. Będą dotowane m.in. projekty B+R, dotyczące publicznej infrastruktury podmiotów ba-

FOT. ARCHIMONIAK, DERBYK

Posiedzenie Komitetu Monitorującego FEW odbyło się 31 marca.

dawczych w obszarach strategicznych dla odporności cywilnej i obronności.

To głównie inwestycje w środki trwałe, w tym infrastrukturę badawczą, bezpośrednio związaną z działaniami badawczymi i innowacyjnymi. Chodzi też o transfer technologii i współpracę między przedsiębiorstwami, ośrodkami badań naukowych i sektorem szkolnictwa wyższego. Na ten cel zarezerwowano 41,3 mln euro.

Drugi nowy priorytet ma „wzmocnić bezpieczeństwo i odporność regionu w zakresie obronności”. Tutaj priorytetowo traktowana będzie infrastruktura tzw. podwójnego zastosowania (dual-use). Chodzi o rozwiązania, które przede wszystkim będą

wykorzystywane w codziennym użytkowaniu w sektorze cywilnym, ale mają również potencjał zastosowania w obszarze bezpieczeństwa i obronności.

W przypadku naszego programu regionalnego zakres interwencji jest szeroki. To przebudowa lub modernizacja linii kolejowej, ale także bezemisjyjny/zasilany energią elektryczną tabor kolejowy. Jest też mowa o ochronie infrastruktury krytycznej, budowie i modernizacji infrastruktury podwójnego zastosowania, w tym na potrzeby mobilności wojskowej.

Mówiąc najogólniej, z tej puli będą mogły być budowane/remontowane miejsca schronów, np. w szpitalach, szkołach czy budynkach ad-

ministracji. Dopuszcza się również adaptację stacji kolejowych, dworców autobusowych i parkingów. Będą one mogły pełnić funkcję miejsc schronienia, zaplecza sanitarnego, wyposażonego w systemy łączności awaryjnej.

Na te cele zarezerwowano 166,6 mln euro.

Łącznie na oba priorytety wydamy prawie 208 mln euro. To ponad 10 proc. alokacji FEW. Należy podkreślić, że nie są to dodatkowe pieniądze dla programu, tylko te, które udało się wygospodarować z obszarów, w których pozostały wolne środki.

Podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego FEW przyjęto kryteria także do nowych konkursów. To oznacza, że pierwsze z nich zostaną ogłoszone jeszcze w tym półroczu.

Podczas posiedzenia KM zatwierdzono ponadto kryteria do innych konkursów. Zapoznano się również ze stanem wdrażania programu, szczególnie pod kątem certyfikacji wydatków z NextGenerationEU.

Z kolei temat sposobu realizacji projektów z obszaru małej retencji został przełożony na oddzielną debatę z udziałem ekspertów.

MARK

Fundusze europejskie na skróty

► **Rzgów i Wilczyn:** w tych gminach zamontowano na budynkach gospodarstw domowych: 120 pomp ciepła, 225 instalacji fotowoltaicznych, 100 magazynów energii elektrycznej oraz 238 magazynów energii cieplnej. To najważniejsze efekty zakończonego projektu parasolowego, na realizację którego władze tych samorządów pozyskały prawie 9 mln wsparcia z UE.

► **Powiat gostyński:** jego mieszkańcy nauczyli się nie tylko przygotowywać zdrowe posiłki, ale również angażować we wspólne działania na rzecz społeczności lokalnych. Zakończył się pierwszy cykl warsztatów kulinarnych, które odbyły się w czterech gminach powiatu gostyńskiego (Piaski, Pępowo, Gostyń, Krobia). Miał on na celu zdobycie przez uczestników umiejętności przyrządzania zdrowych posiłków z ekologicznych produktów lokalnych. To kolejna udana inicjatywa realizowana z puli LGD.

► **Jarocin:** w miejscowym Centrum Usług Społecznych oferowane są bezpłatne konsultacje z terapeutą uzależnień. Skierowane są one do rodziców i opiekunów prawnych dzieci oraz młodzieży w wieku 10-18 lat, sięgających po alkohol, papierosy, narkotyki albo nadmiernie korzystających z telefonu lub godzinami spędzających czas przy grach komputerowych. Ta pomoc jest udzielana również dzięki wsparciu z UE.

► **Więckowice (gmina Dopiewo):** statek piracki, tunel, huśtawki, zjeżdżalnia i ścianki wspinaczkowe – taki plac zabaw to marzenie wielu najmłodszych. Spełniło się ono w Więckowicach, bowiem przy ul. Gromadzkiej powstał nowy plac zabaw wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Dzięki wsparciu z UE oprócz strefy zabaw jest też siłownia plenerowa. Nie zabrakło zieleni i małej infrastruktury, co widać na zdjęciu.

► **Gmina Przykona:** nowoczesny budynek przystani żeglarskiej wraz ze świetlicą wiejską powstanie w miejscu dotychczasowej stacji żeglarskiej w Dąbrowie. To przestrzeń, która ma służyć zarówno miłośnikom żeglarskiego, jak i całym rodzinom, lokalnym organizacjom oraz turystom. Inwestycja będzie gotowa w połowie przyszłego roku i jest częścią większego projektu, na który władze lokalne pozyskały środki z FEW.

► **Dębica (gmina Przygodzice):** miejsce dla 100 przedszkolaków i 16 maluchów znalazło się w nowym budynku o powierzchni około 2 tys. m². Mowa o przedszkolu i żłobku, które otwarto 13 marca w Dębicy. W przedszkolu znajdują się m.in. dodatkowe sale do terapii zajęciowej oraz sala do ćwiczeń, w której najmłodszy mogą uczestniczyć w zajęciach gimnastyki korekcyjnej. Żłobek składa się z dwóch sal wyposażonych w kompleksowe zaplecze sanitarno-kuchenne. Obiekty powstały przy sporym udziale dotacji z programu FEW.

► **Ostrów Wlkp.:** rozpoczyna się kolejny etap modernizacji miejskich zabytków. Miasto podpisało umowy z wykonawcami na termomodernizację trzech ważnych obiektów – ratusza i dwóch budynków szkół (nr 2 przy ul. Wrocławskiej i nr 4 przy ul. Królowej Jadwigi). Obiekty znajdują się w przestrzeni historycznej miasta, a ratusz od blisko dwóch stuleci jest jednym z najważniejszych symboli miasta. Inwestycje uzyskały dofinansowanie (70 proc. wartości) z programu FEW.

MARK